

POSEBNA IZDAJA.

Slovenski

Informacijski vestnik
Osvobodilne Fronte

poročevalec

Cena L 1.- ali 15 Pf.

Leto III.

25. avgusta 1942.

APPEL VSEMU CIVILIZIRANEMU SVETU

Vodstvo slovenske Osvobodilne Fronte, vsenarodne organizacije slovenskega naroda, ki je bil po zlomu Jugoslavije brutalno izročen trem besnim srednjeevropskim fašizmom, se s tem apelom obrača na ves civilizirani svet. Poziva ga za pričo in za sodnika nad Hitlerjevimi, Hortyjevimi in Mussolinijevimi tolpmi, ki z ognjem in mečem in izsiljevanjem ter množičnimi pokolji uvajajo svoj barbarski novi red na ozemlju, na katerem ta narod že trinajst stoletij miroljubno prebiva. Vodstvo Osvobodilne Fronte ne kliče civiliziranih narodov v sodni zbor samo nad nemškim in madžarskim nacističnim zverstvom, ki je s krvjo pogaženih dokumentarčno dokazano in znano vsemu človeštvu, temveč povzdiga svoj glas pred forumom vesoljne civilizacije zlasti v obtožbo italijanskega fašizma, ki se sklicuje na svojo kulturno misijo, ki rjove svetu o svoji dvatisočletni kulturi s peno stekline na ustih in čigar najznačilnejši lastnosti sta poleg krvoločnosti - strahopetnost in zahrbtnost.

Italijanski fašistični okupatorji in nasilniki, ki že 20 let duše velik del, z versajskim mirom, izročnega slovenskega naroda v plamenih in krvi, so prišli na naše svobodno ozemlje s svetočlinskimi obljubami in z volčjimi nameni, ki so danes postali resnica. Slovensko ljudstvo jih je izpregledalo že zdavnaj in je iz naravnega nagona po samoobrambi, eno izmed prvih na evropskem kontinentu, seglo po orožju. Razkrinkan in pred najtršo preizkušnjo, pred preizkušnjo junaštva postavljen, se je črni fašizem razgalil do kraja; Ljubljana, slovenska prestolica, je napol izscljena ter z žičnimi ovirami in bunkerji obdana, izpremenjena v koncentracijsko taborišče. Sramotno v umik in beg potiskami okupator pleni in požiga neoborožene vasi, strelja in kolje v njih mirno prebivalstvo, onočasča dekleta in žene, ubija otroke in starčke, skruni celo mrtva trupla in se vrača s teh "zmagovitih" pohodov zatrto, toda res zlomljeno metropolo slovenstva v pijanih trumah črnosrajčnikov zavihanih rokavov in z okrivavljenimi rokami, z vreščočimi harmonikami in divjim petjem.

Ta strahopetna, nečloveška in pijana krvoločnost je verna podoba italijanskega fašizma, tega zadnjega plodu dvatisočletne kulture. Tomu tvorcu na telesu človeštva poziva vodstvo slovenske Osvobodilne Fronte, za sodnika civilizirani svet, ki naj se zgrozi nad njim in ga obsodi, da se resnična kultura današnjega sveta opere pred bodočimi človeškimi rodovi. K tej sodbi kliče eden izmed najmanjših narodov Evrope, ki so strnjen in enodušen, kakor nikdar poprej, junaško bori za svoj obstanek, sam, brez pomoči, narod, ki si je z golimi rokami priboril puške, da se z njimi brani, da z njimi zadaja silovito oboroženim okupatorjem težke udarce, jih kljub njihovim topovom, tankom in avijonom bije in izganja iz njihovih postojank, to kliče narod, ki ima na svojih tleh vsaj stotisoč mož sovražne sile in, ki prezirajoč smrt, krvavi in gine ne samo zase temveč z vsem priznavanjem svojih človeških dolžnosti, tudi za sveto skupno stvar vseh človeških in demokratičnih narodov na svetu.

NARODI SVETA, PROTESTIRAJTE V IMENU ČLOVEČNOSTI!

NARODI SVETA, SODITE JIH NA SVOJIH SHODIH IN V SVOJIH ČASOPISIH!

NARODI SVETA, IZPOLNITE SVOJO ČLOVEČANSKO DOLŽNOST!

IZVRŠNI ODBOR OSVOBODILNE FRONTE, CENTRALNI KOMITET KP SLOVENIJE, VODSTVO KRŠČANSKO SOCIJALISTIČNE SKUPINE, VODSTVO SOKOLOV, VODSTVO SOCIJALNO DEMOKRATSKE SKUPINE, VODSTVO SKUPINE KMETIJCEV, ZVEŽA KOMUNISTIČNE MLADINE, ORGANIZACIJA KMEČKE MLADINE, VODSTVO ŽENSKÉ ZVEZE, ZVEŽA DELOVNE MLADINE, VODSTVO KULTURNIH DELAVCEV V OF.

L J U B L J A N I !

Tovariši! Izvršni odbor Osvobodilne Fronte, ki je skupno z Glavnim poveljstvom slovenskih partizanskih čet na terenu, sredi slovenske partizanske vojske, Vam pošilja plamenoče borbene pozdrave.

Občudujemo vaš junaški odpor, da se Ljubljani - bodoči prestolici osvobodjenc in združene Slovenije - divi danes ves svobodoljubni svet.

Vzdržite! Če boste enotni, strnjeni v vrstah OF, vztrajni v volji do odpora in do končne zmage slovenskega naroda, vas ne more zlomiti niti najhujši okupatorski teror!

Razbijajte neusmiljeno belo gardo - od Stražarjev do Mihajlovičevcev! Zavodajte se, da je bela garda najhujši notranji sovražnik, ki poskuša storiti, česar ni bil sposoben okupator sam: razbiti slovenski narod in ga demoraliziranega izročiti na milost in nemilost sovražniku.

Tovariši! Prisel bo čas, ko bodo slovenske partizanske čete razbile sovražne okope okrog naše slovenske Ljubljane, prestolice naše osvobodjene domovine.

ŽIVELA SLOVENSKA PARTIZANSKA VOJSKA
 ŽIVELA NEZLOMLJIVA LJUBLJANA!
 ŽIVELA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA!

Avgusta 1942.

Izvršni odbor
 Osvobodilne Fronte slovenskega naroda.

S L O V E N S K E M U N A R O D U

S tanki in topovi, z avijacijo in desettisočglavo vojsko so pričeli italijanski okupatorji ofenzivo proti svobodnemu slovenskemu ozemlju. Znova se naši junaki bore na slovenski zemlji, ki so jo pred tremi meseci sredi fašističnih armad - slovenskemu narodu ponos, okupatorju v nezaslišano sramoto - iztrgale iz sovražnikovih krempljev, slovenske partizanske čete.

Doslej je žela italijanska ofenziva bistevne neusphe. Resnica je sicer, da je italijanska vojska zasodla nazaj nekatere dele osvobodjenega ozemlja, toda prav tako je tudi res, da ni mogla doseči svojega poveljnega namena: uničiti ni mogla slovenske partizanske vojske, ni ji uspelo demoralizirati slovenskega civilnega prebivalstva.

Slovenci! Vaše narodno vodstvo, Izvršni odbor Osvobodilne Fronte slovenskega naroda, ki se nahaja skupno z glavnim poveljstvom slovenske partizanske vojske na terenu, sredi naših hrabrih partizanskih čet, vam danes lahko jamči:

Italijanska ofenziva, ne le, da ni zmogla uničiti niti enega partizanskega oddelka, temveč se je, prav narobe, glavnemu poveljstvu slovenskih partizanskih čet posrečilo, da so se naši oddelki prebili skozi italijanske obročce, skozi val italijanske ofenzive nazaj na svoje staro ozemlje, kjer že uspešno nadaljujejo partizansko borbo.

Velikanski stroj je pogнал okupator v ofenzivo, ogromno municije je potrošil, v tisoče gredo njegove človeške žrtve. In kaj je dosegel? Začne lahko znova, kjer je končal. Partizani so zopet povsod.

Sovražnik je menil, da bo zrušil moralo civilnega prebivalstva. Zmotil se je. Požgane vasi, izropana polja, poklani ljudje ne bodo povzročili, česar pred letom ni zmoglo doseči hinavsko prilizovanje italijanskih okupatorjev: ne bodo omehčali slovenske hrbtence. Navdali bodo slovenski narod le še s hujšim sovraštvom do imperjalistične tujčeve pte, ki tepta našo, z znojem delovnega človeka in s krvjo svobodoljubnega borca prepojeno slovensko zemljo. Navdali nas bodo z željo po maščevanju. Ojekleneli bomo. Naša volja, da tudi za ceno žrtev preženemo pobesnele roparje iz svoje dežele, da dosežemo osvoboditev in združitev svojega naroda ter srečno bodočnost delovnega ljudstva, postaja prav v teh dneh nezlomljiva.

Slovenci! Izvršni odbor Osvobodilne Fronte slovenskega naroda poziva, da še bolj disciplinirano, še z večjo požrtvovalnostjo kot doslej, strnemo svoje vrste v Osvobodilni Fronti ter vestno izpolnjujemo sleherno njeno navodilo. Le tako bomo premagali vse težave, ki so še pred nami in strli napore okupatorjev, da nas uničijo.

Razbijajmo belo gardo in vse njene poizkuse, da zruši borbena moralo slovenskega naroda, zaseje med nas razdor in olajša okupatorju njegov krvniški posel.

Odbori in aktivisti Osvobodilne Fronte, narodnoosvobodilni odbori! Bodite v teh dneh sovražnikove ofenzive vsemu narodu primer nezlomljivih borcev! Vaš borbeni duh naj se čuti povsod, povsod naj dviga moralo in podžiga odpor slovenskih ljudskih množic.

Slovenski partizani, komandirji, komandanti in politkomisarji! Izvršite do kraja svojo dolžnost! Uničujte neusmiljeno sovražnika! Pridobivajte orožje, da oborožimo stotine in tisoče novih borcev! Izkorcninite iz svojih vrst sleherno sled počasnosti, okornosti in navezanosti na tabo-rišče! Pokažite znova, kaki pravi partizani ste, kako ste gibčni, udarni, nepremagljivi!

S L O V E N C I , V B O R B O !

Avgusta 1942.

Izvršni odbor
Osvobodilne Fronte Slovenskega naroda

S L O V E N C I !

Komunistična Partija Slovenije, Kristjani v OF in Sokoli, temeljne skupine Osvobodilne Fronte slovenskega naroda - pozivajo spričo nove italijanske ofenzive vse Slovence, naj se še tesneje oklenejo svoje Osvobodilne Fronte in varujejo njeno enotnost kot zenico svojega očesa.

Samo dejstvu, da smo se Slovenci znali združiti v Osvobodilni Fronti, se moramo zahvaliti, da okupatorjem ni uspelo uničiti slovenskega naroda. In le enotnost slovenskih narodnih množic, utelešena v OF, bo jamstvo naših bodočih uspehov v borbi proti zunanjim in notranjim sovražnikom našega naroda, jamstvo osvoboditve in združitve vseh Slovencev.

Narodna enotnost, železna narodna disciplina, zavestno in vestno izpolnjevanje vsch navodil slovenskega narodnega vodstva - Izvršnega odbora OF - neusmiljeno pokončavanje okupatorjev, neomahljiva borba proti beli gardi in slehernemu notranjemu sovražniku - take so danes temeljne zapovedi zavednega Slovenca.

Odbori in aktivisti OF! Kakor v vsem bodite v zgled tudi v utrjevanju slovenske narodne enotnosti! Združite se vse tesneje v borbenem tovarištvu, ki mu je temelj in merilo zgolj eno: nepopustljiva borba za osvoboditev, združitve in samoodločbo slovenskega naroda.

Zive! Osvobodilna Fronta slovenskega naroda.

Avgusta 1942.

Centralni Komitet Komunistične Partije
Slovenije.
Vodstvo Kristajov v OF.
Vodstvo Sokolov v OF.

IZ DOPISA VRHOVNEGA ŠTABA PARTIZANSKIH ČET V JUGOSLAVIJI

1/ Razvoj in rezultati poslednje sovražnikove ofenzive na centralno osvobojeno ozemlje. Kakor znano, so naše čete v drugi polovici zime in v začetku pomladi tega leta očistile in pod svojim nadzorom združile okrožja južnovzhodne Bosne, zapadnega Sandžaka, severne Črne gore in hkrati tudi dele zahodne Hercegovine. Naravno je torej, da je moral sovražnik ob prvi priliki vrci svoje glavne moči prav proti temu ozemlju. Uvod v sovražno ofenzivo je bila cela vrsta političnih manevrov, ki so imeli namen razbiti enotnost ljudstva na osvobojenem ozemlju, da bi se osnovno kmečke množice ločile od nas ali da bi se vsaj pasivizirale in da bi se osvobodilna vojna navedla na linije razrednega, državlanskega obračuna. Najvažnejši manevri v tem poizkusu so bili naslednji:

a/ Preobrat v Pavelićevi politiki proti Srbom v vzhodni Bosni: Ustanovitev takoimenovane hrvatske pravoslavne cerkve, "svečano potrditev garancije" nemških okupatorjev v srbskem življenju, da bo živel "enakopravno v miru in varnosti", če zapusti partizane. Sporazum med četniškimi in ustaškimi vrhovi pod blagoslovom okupatorja in z voljo za skupno borbo proti partizanom.

b/ Okrepljena razdiralna delavnost mihajlovićevih, nedićevih in drugih četniških tolp iz Srbije, ki so pozivale bosanske Srbe, naj se ne bore proti Nemcem in zapuste partizane, "če se hočejo ohraniti" čes, takojama svetujeta "majka Srbija" in London itd.

c/ Posebno močno forsiranje četniškega pokreta v Črni gori, Sandžaku in Hercegovini, ki so ga organizirali italijanski okupatorji, obljubljajoč četnikom oblast v teh pokrajinah in vse, ki bi stopili v borbo proti partizanom, razne privilegije, medtem, ko so bili neposlušni deležni najstrašnejšega proganjanja.

d/ Koncentracija zelo močnih sovražnih sil, kar je imelo namen prestrašiti s svojim številom omahljive dele partizanskih čet in kmečkega ljudstva. Sovražnikova vojaška ofenziva se je pričela sredi aprila z več strani: Od Sarajeva, od Rogatice, od Pljevlja, vzdolž obeh bregov Tare, od Nikšića, kasneje pa tudi od Mostara, Nevesinja, proti Foči in središču osvobojenega ozemlja. Po najnižji cenitvi je v tej ofenzivi delovalo 50 - 60.000 sovražnikovih vojakov. Poglavitno jedro te armade so tvorile italijanske čete /med njimi dve alpski diviziji/, sodelovali pa so tudi Nemci, hrvaška vojska, ustaške enote, ki so jih organizirali, oborožili in vodili Italijani.

Cela dva meseca od srede aprila do srede junija, so se naše čete z bataljoni I. in II. proletarske brigade na čelu, trdovratno bile s sovražnikom na celi vrsti odsekov te velike fronte. Naravno je, da nismo mogli ohraniti osvobojenega ozemlja, pač pa je bil naš smoter zadati sovražniku čim več in čim hujših udarcev, razbiti njegove domače najemnike in predvsem ohraniti našo živo silo. V tem pogledu smo dosegli pomembne uspehe. Naše partizanske čete so zadale v teh dveh mesecih okupatorjem in njegovim najemniškim tolpom težke izgube. Italijani, Nemci, četniki in ustaši so izgubili nekaj tisoč ljudi, mi pa smo pridobili velik plen, predvsem orožje in strelivo. Druga brigada je vodila junaške borbe pri Čajniću, Goraždu in pred Fočo - kalinoviški partizani na Rogolju in na Prači v Hercegovini, kjer so je borila tudi I. brigada. Pri Mojkovcu, Nikšički Župi in na Kolašinskih poljih - so se bili udarni črnogorski bataljoni, pri Bišinji, Nevesinju in Gackem pa so Hercegovski partizani zadali sovražniku težke poraze in so s svojim junaštvom ter žilavim odporom prekrižali marsikak sovražnikov vojaški račun.

V toku teh bojov smo sistematično uničevali vse komunikacije in za sovražnika važne objekte na vsem tem prostoru. Porušili smo ceste in približno 15 velikih mostov čez Drino, Taro, Pivo, Bistrico in Pračo. Med temi mostovi so trije zelo veliki, čez Drino in sicer pri Goraždi, pri Foči in pri Tari. Na ta način je bil obstanek sovražnika na tem ozemlju skoraj popolnoma onemogočen. Iz Foče in iz drugih krajev smo v redu evakuirali vse, kar nam je lahko bilo v korist, zažgali in uničili pa smo vse javne in druge naprave in zgradbe vojaškega značaja. Izpraznili in rešili smo vse svoje magazine in skladišče, predvsem pa vse svoje ranjence in bolnišnice.

Junaška borba naših čet je že v toku bojov uničila znaten del političnih rezultatov, ki jih je sovražnik pričakoval. Del bosanskih dobrovoljskih čet je že pred koncem ofenzive znova pristopil v borbo pod našim poveljstvom, zaledje hercegovskih in črnogorskih četnikov pa je postalo od dne do dne bolj negotovo. Strahovita ropanja in nasilstva okupatorjev, četnikov in ustašev so imela pravi tako svoj učinek. Razen tega tudi vodje četnikov in ustašev niso povsod mogli doseči sloge med svojimi tolpmi.

Mi potrebujemo posebno povdarjati visokih kvalitete naših borcev, zlasti ne bojevnikov naših proletarskih brigad. Naše žrtve so sorazmerno zelo majhne v primeru s sovražnikovimi, vendar so za nas tembolj boleče in težke. Vsi so padli kot junaki in njihov spomin mora ostati med našimi narodi, zlasti pa med nami, večno živ.

Glavni sovražnikov načrt je bil razdeliti in razcepiti naše moči in vreči naše jedro na planinsko maso v Maglića in Vilujka, ter ga tu uničiti. To se mu ni posrečilo. Naše moči so se umikale v hudih bojih in so ohranile zveze med seboj. Pod sovražnikovim pritiskom so se glavnine naših črnogorskih in sandžaških čet po navodilu Vrhovnega štaba umaknile s svojih položajev, vendar so pustile za hrbtom sovražnika manjše izbrane odrede. Izvršile so z ostalimi našimi četami prehod na neki nov gorski teren, kjer je sovražnik izgubil kontakt z nami. Sicer pa je prav v tistem času okupatorska vojska, ki je vodila ofenzivo, pričela zapuščati vse to ozemlje, ne da bi dosegla svoj poglavitni smoter in se pričela razhajati v raznih smerch: proti Jadranu, proti Hrvatski ter Sloveniji. Italijani so morali iznova izprazniti Fočo, Goraždo in Kalinovik, kjer so pustili ustaške posadke.

V drugi polovici junija so se naše čete na novem terenu temeljito preorganizirale in so pod vodstvom Vrhovnega Štaba pričele znova zavzemati izgubljene postojanke.

O D L O K

o postavitvi izredne sodne komisije pri Izvršnem odboru
Osvobodilne Fronte.

Za izvrševanje sodnih poslov v smislu odloka o zaščiti naroda in Osvobodilne Fronte kot vsenarodne organizacije za osvoboditev slovenskega naroda, se pri Izvršnem odboru Osvobodilne Fronte postavlja izredna sodna komisija.

Člane komisije imenuje Izvršni odbor Osvobodilne Fronte.

31. julija 1942.

Izvršni odbor Osvobodilne Fronte.

JALOVI NAPORI ITALIJANSKE OFENZIVE - BORBNOST SLOVENSKE PARTIZANSKE
VOJSKE IN ODPOR SLOVENSKEGA NARODA PROTI OKUPATORJEM
NARASCATA.

Na položaju, 9. avgusta 1942.

Glavni štab slovenske partizanske vojske poroča:

Proti partizanskim silam na področju Notranjske so začeli okupatorji sredi julija veliko in dolgo pripravljano ofenzivo, v kateri sodelujejo okoli 4 okupatorske divizije, okoli 25 baterij artilerije, veliko število motorizirane artilerije, tankov, oklopnih avtomobilov in avijacije. Glavni smoter te okupatorske ofenzive je, uničevanje žive sile partizanske vojske, opustošenje slovenskih vasi ter uničevanje mirnega civilnega prebivalstva.

Naši partizani nudijo tej ofenzivi hraber odpor. Zlasti velja to za večino čet Krimškega odreda, ki so se v težkih bojih borile proti okupatorjem pri Pjavi gorici, Ponovi vasi ter na področju Sodražice in Travnje gore. Italijanske izgube na tem področju še niso popolnoma ugotovljene, znašajo pa prav gotovo preko 1.000 mrtvih in ranjenih. Okupatorska ofenziva ni dosegla svojega namena: uničevanje žive partizanske sile. Partizanske izgube so malenkostne. Največ, kar se je okupatorjem posrečilo je, dezorganizacija nekaterih partizanskih oddelkov, osvojitve osnovnih prometnih žil med Kolpo in Krimom. Ogromna večina partizanskih čet je ostala na svojem terenu in že stopa v ofenzivne akcije proti sovražniku. Tako so dne 2. avgusta v tem letu partizani Krimškega odreda napadli italijansko pošadko v Novi Stifti in ji prizadeli večje izgube. v Noči od 2. in 3. avgusta so partizani vrgli v zrak progo pri Žlebiču, iztirili in uničili vlak ter prekinili promet za 24 ur.

Boji proti okupatorskim silam so v polnem razmahu na vsem slovenskem ozemlju: proti italijanskim okupatorjem na področju Notranjske, Dolenjske in Primorske ter proti nemškimi okupatorjem na področju Gorenjske in Stajerske, katerih znatni del je pod kontrolo partizanskih oddelkov.

Kljub zločinskemu fašističnemu divjanju po slovenski zemlji borbeni morala in odpor proti okupatorju, pri narodu nista padla. Zaupanje v slovensko partizansko vojsko in vera v končno osvoboditev sta se okrepila.

NOVI USPEHI PARTIZANOV PROTI OKUPATORJU IN BELI GARDI.

Osvobojeno ozemlje, 20. avgusta.

Najmočnejši pritisk so izvajali Italijani na Notranjskem in Kočevskem. Mi smo ohranili naše edinice skoro nedotaknjene, dočim ima sovražnik veliko izgube. Ostri boji so bili pri Cvišlarjih, južno od Kočevja ter pri Laščah nad Dvorom pri Žužemberku. Pri Laščah smo zadali fašistom posebno težke udarce. Skupno so v teh bojih izgubili najmanj 120 ljudi.

V poslednjih lo dnovih smo izvedli vrsto uspešnih napadov. Najuspešnejši je bil napad na italijansko posadko v Ratežu pod Gorjanci. Vdrli smo v kraj 9. t.m. ter potolkli preko 30 vojakov. Polog tega je bilo veliko ranjenih.

Dne 12. t.m. smo napadli tovorni vlak med Birčno vasjo in Uršnim selom. Pri iztirjenju vlaka sta bila lokomotiva in prvi vagon uničena. Potolkli smo vso posadko (6 ubitih, 7 ujetih). Vlak smo pregledali, zaplenili preko 400 kg tobaka in 3 puške. Vlak smo nato zažgali.

Izvršen je bil tudi popolnoma uspešen napad na belogardistično taborišče pri sv. Ani ob Novem mestu, v bližini več italijanskih posadk. Polovico belogardistov, to je preko 40 smo pobili in ranili. Med ranjenici je tudi komandant čete. Italijani so takoj po pričetku napada pričeli streljati na nas iz dobro izbranih postojank, ki so jih očividno zavzeli v naprej, radi obrambe belogardističnega taborišča. Ranjence vozijo v Novo mesto. Mi imamo minimalne izgube.

Divjaštva, ki se dogajajo na Notranjskem, prekašajo vsa dosedanja. Docela so izropali hiše in jih zažgali. V konfinacijo so odgnali ponokod skoro vso moško. Nekatere so streljali skupno z njihovimi družinami. Redki partizani, ki so nasledili Robottijevemu pozivu in se javili so bili odpeljani v konfinacijo. Justifikacije so izvrševali skrivaj na pokopališčih, zato število ni še znano.

KO PREČITAŠ, DAJ NAPPEJ!